

УДК 004.78.421

**PECULIARITIES OF THE WORK OF THE CONCERT MASTER OF
VOCAL CLASS IN THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING
ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ВОКАЛЬНОГО КЛАСУ В
УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Mishchenko S.P. / Міщенко С. П.

*концертмейстер кафедри теорії і методики
музичної освіти та хореографії
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

Анотація. У тезах аналізуються особливості використання інформаційних технологій у діяльності концертмейстера. Зазначається, що доцільним є залучення програмного забезпечення для запису музичного матеріалу під час репетиційного процесу задля його подальшого моніторингу. Визначено можливість використання програм, що забезпечують здатність здійснювати відео- та аудіочати, реалізують ідею проведення репетицій на відстані.

Ключові слова. інформаційні технології, медіа, концертмейстер, виконавець, програмне забезпечення.

Актуальність теми.

Перехід всіх учасників освітнього процесу на дистанційне навчання потребує запровадження нових форм та методів з використанням інноваційних технологій. Виконавська діяльність на факультеті мистецького спрямування не можлива без участі концертмейстера, хоча їх роль та значення доволі часто залишаються недооціненими. Застосування комп'ютерно-інформаційних технологій в підготовчому та репетиційному етапах роботи концертмейстера стає відповіддю на запити часу та культурні реалії сьогодення. Актуальним завданням, яке ще недостатньо висвітлено в науковій літературі, є перегляд існуючих методів та форм концертмейстерської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналізом особливостей та специфіки медіатехнологій займаються О.Горюнова та Н.Духаніна. Дослідник А.Цьось визначає інформаційні технології як сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передавання інформації за допомогою комп'ютерів і комп'ютерних комунікацій. На важливість застосування інноваційних комп'ютерних технологій на сучасному етапі вказують автори Піт Коммерс та Маргрет Сіммерлінг. ІКТ стали важливим інструментом професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта. Формування готовності до інноваційної професійної діяльності розкрито в працях І.Гавриш та Л.Шевченко. Питання використання інноваційних технологій розглядали вітчизняні науковці такі як Р.Гуревич, М. Кадемія; у системі музично-педагогічної освіти – О. Щолокова, О.Рудницька, О.Отич, Т.Бодрова та О.Олексюк.

Метою тез є аналіз особливостей використання комп'ютерно-інформаційних технологій у професійній діяльності концертмейстера.

Практика роботи концертмейстером за різними освітніми компонентами – хорове диригування, постановка голосу, хореографія дає можливість розкрити в тезах особливості роботи в період дисанційного навчання. З переходом на дистанційне навчання перед концертмейстером постали завдання забезпечення здобувачів вищої освіти якісним музичним аудіосупроводом, який вони могли б використовувати на заняттях з «Постановки голосу» онлайн і в самостійній роботі. Для початку потрібно було вибрати пристрій для запису музичного супроводу. Перевага була надана телефону, як найзручнішому і наймобільнішому.

Спочатку зв'язок між концертмейстером і здобувачем освіти з освітньої компоненти «Постановка голосу» відбувався за допомогою користування такими сервісами онлайн як Viber, Telegram. Перевагою їх використання було те, що майже у всіх здобувачів ці програми були встановлені на телефоні і тому є можливість швидкої передачі різних за обсягом аудіофайлів. Згодом всі викладачі, концертмейстери і здобувачі вищої освіти відповідно до методичних вимог закладів вищої освіти почали працювати на платформах Moodle та Zoom.

Використання професійних навичок концертмейстера вокального класу в період дистанційного навчання суттєво не змінилося, однак, воно внесло деякі корективи у застосуванні тих чи інших методів роботи. Всі навички концертмейстера в класі вокалу – виконавські і специфічні, набуті під час багаторічного навчання здобувачів, стали ще більш важливими.

Головне завдання концертмейстера в період дистанційного навчання – забезпечення здобувачів вищої освіти музичним матеріалом нових програмних творів у максимально короткий проміжок часу в професійному концертному виконанні на весь термін навчання онлайн.

Для того, щоб полегшити розбір та швидке засвоєння музичного твору, процес запису музики було розподілено на декілька етапів. Вивчаючи новий твір, виконавець, в першу чергу, повинен засвоїти мелодію твору, працюючи над інтонацією та ритмом.

На початку створення аудіофайла був запис мелодії вокального твору, яку він міг неодноразово прослухати і вчити без супроводу. Завдання концертмейстера – виразно проінтонувати її, обравши відповідне туше, штрихи, динаміку.

Наступним кроком був запис супроводу твору (акомпанементу) з дублюванням мелодії. Завдання концертмейстера на другому етапі – враховувати природні здібності кожного студента (одному достатньо лише в першому куплеті продублювати мелодію, іншому потрібна мелодична підтримка протягом всього твору).

Заключним етапом був запис оригінального супроводу без дублювання мелодії. Для поступової адаптації виконавця до акомпанементу, запис музики було зроблено у помірному робочому темпі. Останній варіант супроводу – концертне виконання твору з дотриманням усіх авторських вказівок.

Для концертмейстера важливо знати, чи відповідає аудіозапис супроводу уявленню студента про темп, динаміку, характер музичного твору (тобто чи співпадає інтерпретація твору). Супровід повинен звучати в запису яскраво та

емоційно, щоб зарядити виконавця енергією не тільки під час очного навчання, а й під час дистанційного навчання.

Як відомо, концертмейстер класу «Постановки голосу» повинен відповідати двом умовам: бути професійним виконавцем і володіти такими *специфічними навичками*. Такі специфічні навички, як дотримання звукового балансу під час акомпанування солісту, читка з аркуша нотного матеріалу, підбір супроводу, створення вступу, програшу, заключення до пісні, транспонування пісні в іншу тональність актуальні і на дистанційному навчанні.

Звуковий баланс особливо важливий під час аудіозапису супроводу, тому потрібно дбайливо віднестися до звукоутворення, штрихів та динаміки в різних за характером творах, тоді голос виконавця буде звучати природньо, без напруження.

Важливою вимогою для створення повноцінного ансамблю співака і концертмейстера є дотримання темпоритму в момент, коли соліст бере *дихання*. Зазвичай, взяття дихання, цезури попередньо обговорюються між студентом і викладачем постановки голосу.

Висновки.

Праця концертмейстера потребує роботи над особистісним розвитком, самовдосконаленням та підвищенням своїх кваліфікаційних навиків. Грамотність концертмейстера впливає на якість і повноцінність твору, який виконується. Працюючи дистанційно, концертмейстер зобов'язаний пристосовуватися до нових умов, шукати нові форми та методи роботи над вокальним твором, вдосконалювати свою майстерність та набувати нових навичок та умінь. Поєднання інноваційних комп'ютерних технологій з традиційними підходами, які об'єднуються з ансамблевим виконанням твору, солістом і концертмейстером, є далекосяжним напрямом на шляху формування доцільних і продуктивних засобів, які насамперед впливають на поліпшення професійного рівня та якість кінцевого результату, тобто точної інтерпретації музичного твору.

***Annotation.** The article analyzes the peculiarities of the use of information technologies in the performance of the accompanist . It is noted that it is expedient to involve the software for recording the musical material during the rehearsal process for its further monitoring. The possibility of using programs that provide the ability to perform video and audio chats, realizes the idea of conducting rehearsals at a distance is determined.*

***Key words.** information technologies, media, concertmaster, performer, software.*